

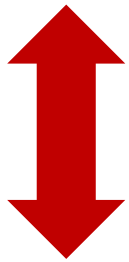
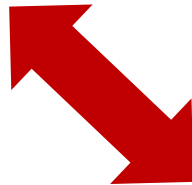
VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Julkisen talouden kehys

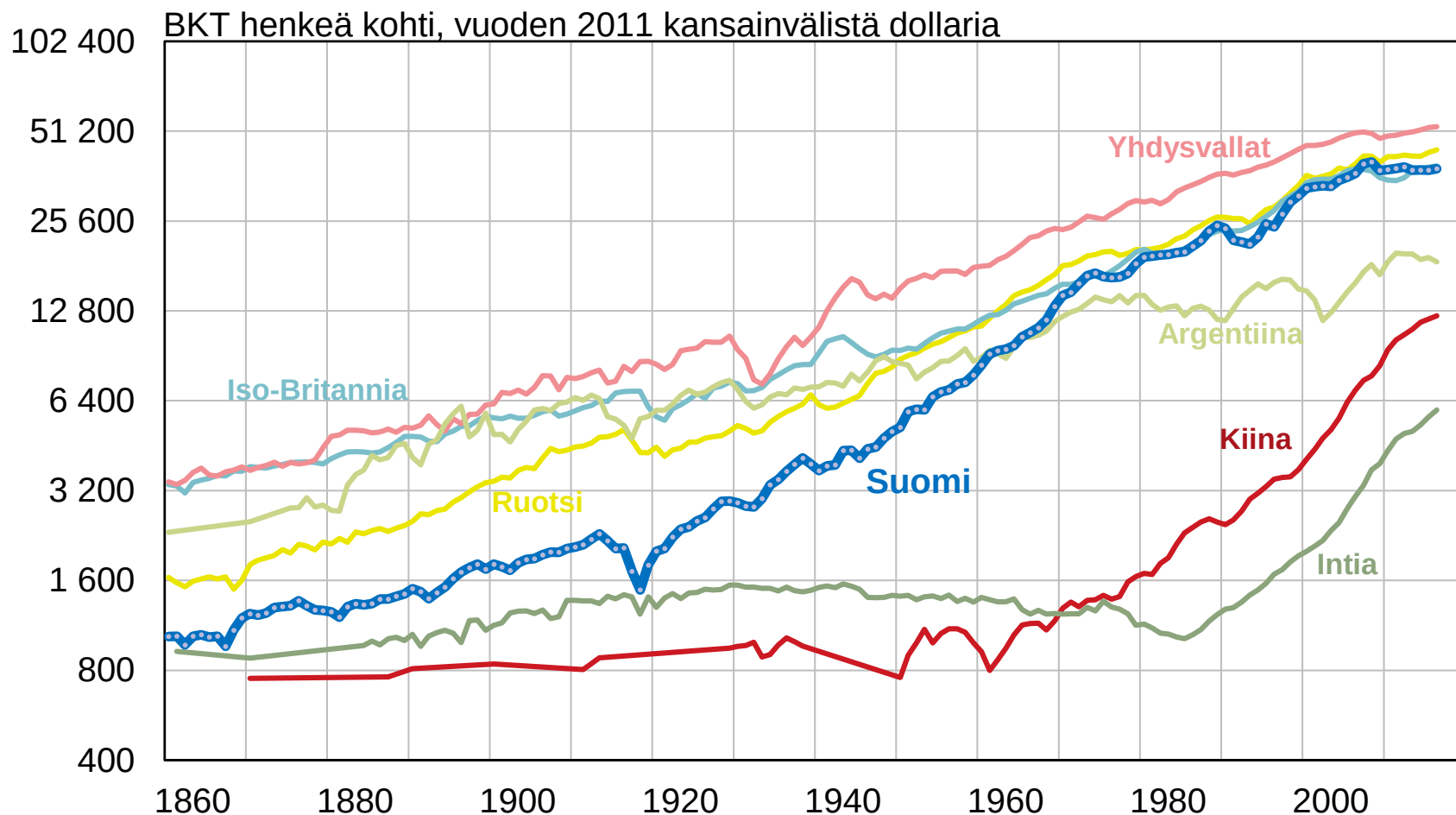
Päivi Nerg
12.2.2019

Talouskasvu syntyy työstä, pääomasta ja
uusista ideoista

Suomi on ollut huikea taloudellinen menestystarina!

Lähde: Maddison Project Database 2018. Maidenväliseen vertailuun optimoitu aineisto.

35579

Talouden korkeasuhdanne taantumassa

Kasvu hidastumassa vajaasta 3 prosentista 1½ prosenttiin.

Työllisyys kohentunut edelleen.

Maailmantalouden kasvu vaimenee.

Vienti ja investoinnit niiaavat.

Inflaatio pysyy maltillisena.

Keskipitkällä aikavälillä kasvu jää 1 prosenttiin.

Julkinen talous vahvistuu

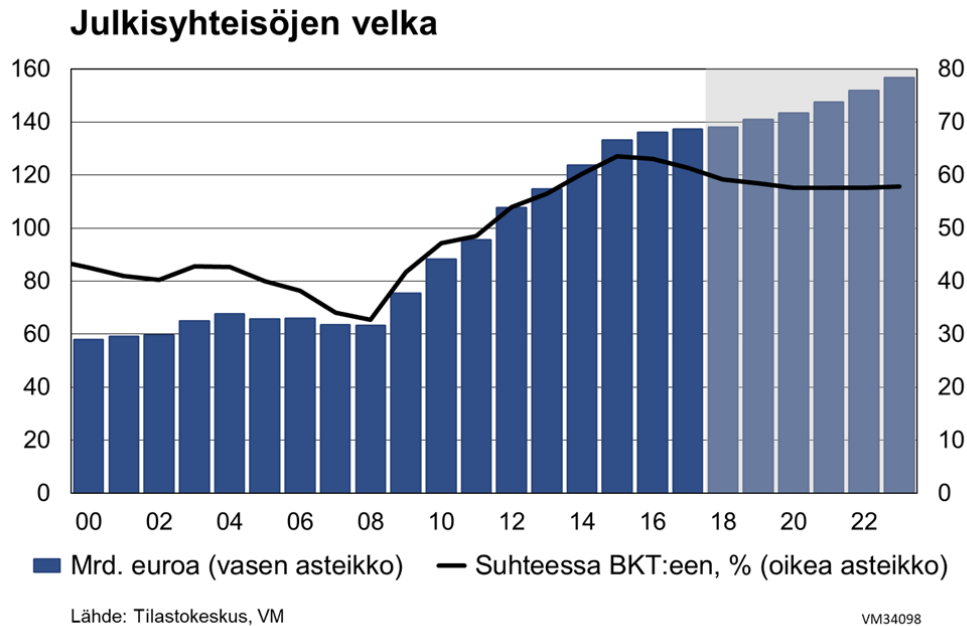
Julkinen talous
tasapainottuu ja velka
suhteessa BKT:hen alenee.

Suotuisa suhdanne ja
säästöt vahvistavat julkista
taloutta.

Valtaosa hallituskauden
velkaa ja alijäämää
koskevista tavoitteista
saavutetaan.

Julkinen talous vahvistuu lähivuodet, mutta alkaa heikentyä uudelleen 2020-luvulla

- Julkinen talous lähellä tasapainoa 2020.
- Valtion ja paikallishallinnon menot ylittävät tulot, sosiaalityövarahastot ylijäämäisiä.
- Julkinen velkasuhde laskee.
- Julkinen talous alkaa kuitenkin heikentyä jälleen 2020-luvun alussa, kun
 - talouskasvu hidastuu ja
 - kuluva hallituskauden vuosittaiset sopeutustoimet päättyvät.

Keskeiset taloutta kuvaavat indikaattorit – joulukuu 2018

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BKT:n määrän muutos, %	2,8	2,5	1,5	1,3	1,1	0,9	0,7
Työttömyysaste, %	8,6	7,5	6,9	6,7	6,6	6,7	6,8
Työllisyysaste, %	69,6	71,6	72,4	73,0	73,3	73,3	73,0
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹, % BKT:sta	-0,7	-0,8	-0,4	-0,1	-0,1	-0,3	-0,4
Valtionhallinto	-1,8	-1,3	-0,7	-0,7	-0,3	-0,5	-0,6
Maakuntahallinto					-0,4	-0,4	-0,5
Paikallishallinto	-0,1	-0,6	-0,5	-0,4	-0,4	-0,2	-0,2
Sosiaaliturvarahastot	1,2	1,1	0,8	1,0	0,9	0,9	0,9
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä, % BKT:sta	-0,4	-1,1	-0,8	-0,5	-0,4	-0,6	-0,7
Julkisyhteisöjen velka², % BKT:sta	61,3	59,2	58,4	57,6	57,5	57,6	57,8
Valtionvelka³, % BKT:sta	47,2	45,0	44,5	43,8	43,8	43,7	43,7
Maakuntatalouden velka², % BKT:sta					2,0	2,4	2,7
Paikallishallinnon velka², % BKT:sta	8,6	8,8	9,1	9,2	7,3	7,3	7,4

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut eivät sisällä puolustusvoimien laiva- ja hävittäjähankintoja. Hankinnat kirjautuvat kansantalouden tilinpidon alijäämään suoriteperusteisesti eli hankintojen toimitusajankohtana. Valtion velassa ne kuitenkin näkyvät.

² EDP-velka

³ Valtiokonttorin liikkeelle laskema velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

Mistä ennakoitua heikompi kehitys voisi kummuta?

Protektionismi ja
maailmankaupan
taantuminen

Globaali suhdannekäännne

Brexit

Kotitalouksien
velkaantuminen ja alhainen
säästämisaste

Pullonkaulat työmarkkinoilla

Pitkän aikavälin näkymä ennallaan

Suotuisa suhdanne jää väliaikaiseksi, taittuu aikanaan eikä ole muuttanut julkisen talouden näkymiä yli suhdannekierron.

Arvio kestävyysvajeesta lähes 4 % suhteessa BKT:hen (ei sisällä mm. soten vaikutuksia).

Mistä kestävyysvajeessa on kyse?

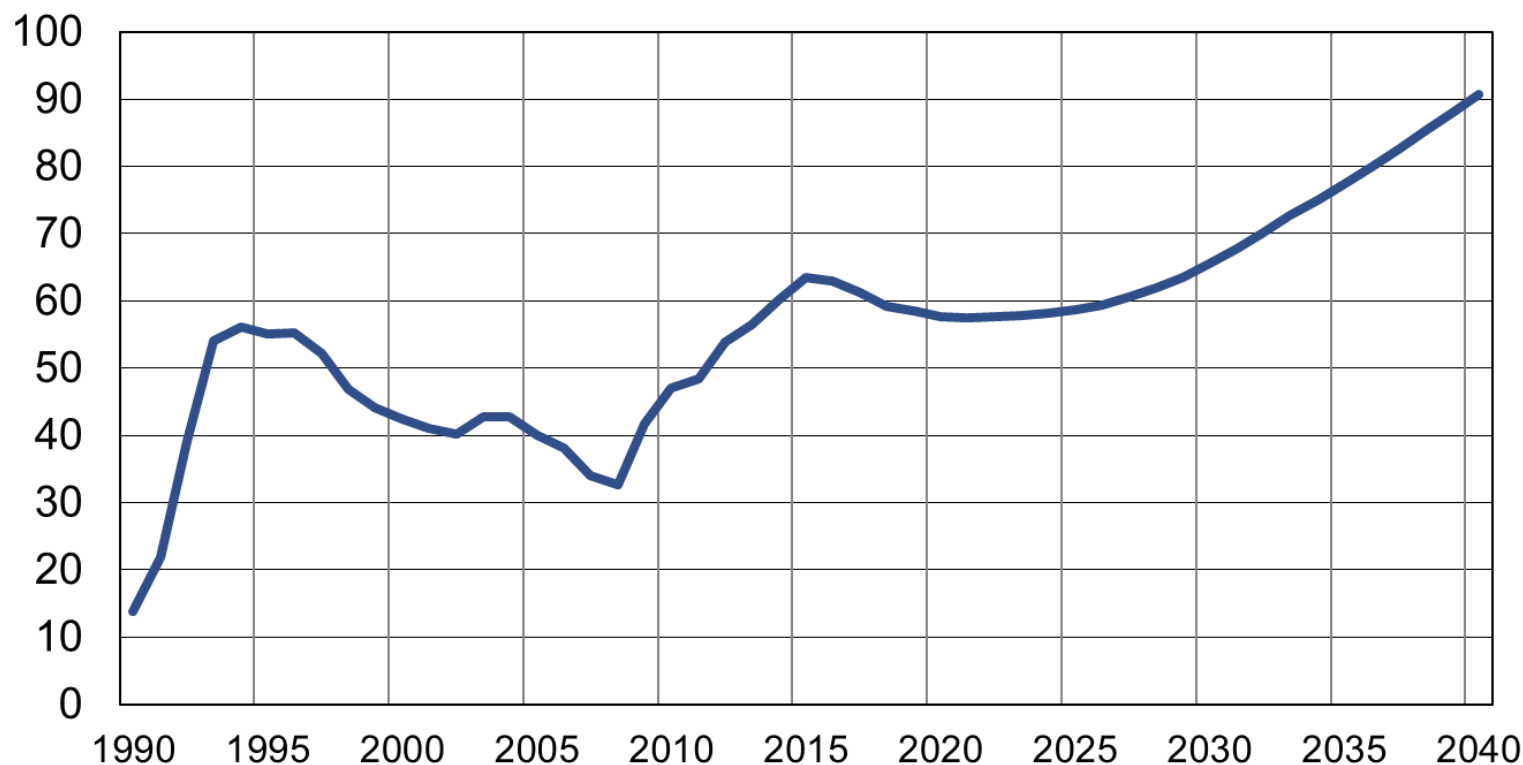
- Julkisen talouden tulot eivät nykyrakentein riitä pitkällä aikavälillä menojen katteeksi.
 - Velkaantuminen uhkaa lähteä hallitsemattomaan kasvuun.
- Syynä väestön ikääntyminen
 - Eläkemenot kasvaneet jo merkittävästi
 - Pitkäaikaishoivan ja terveydenhuollon menoissa suurimmat kasvupaineet vasta edessäpäin
 - Työikäinen väestö supistuu – vähemmän potentiaalisia työllisiä

Julkinen velka uhkaa kääntyä kasvuun

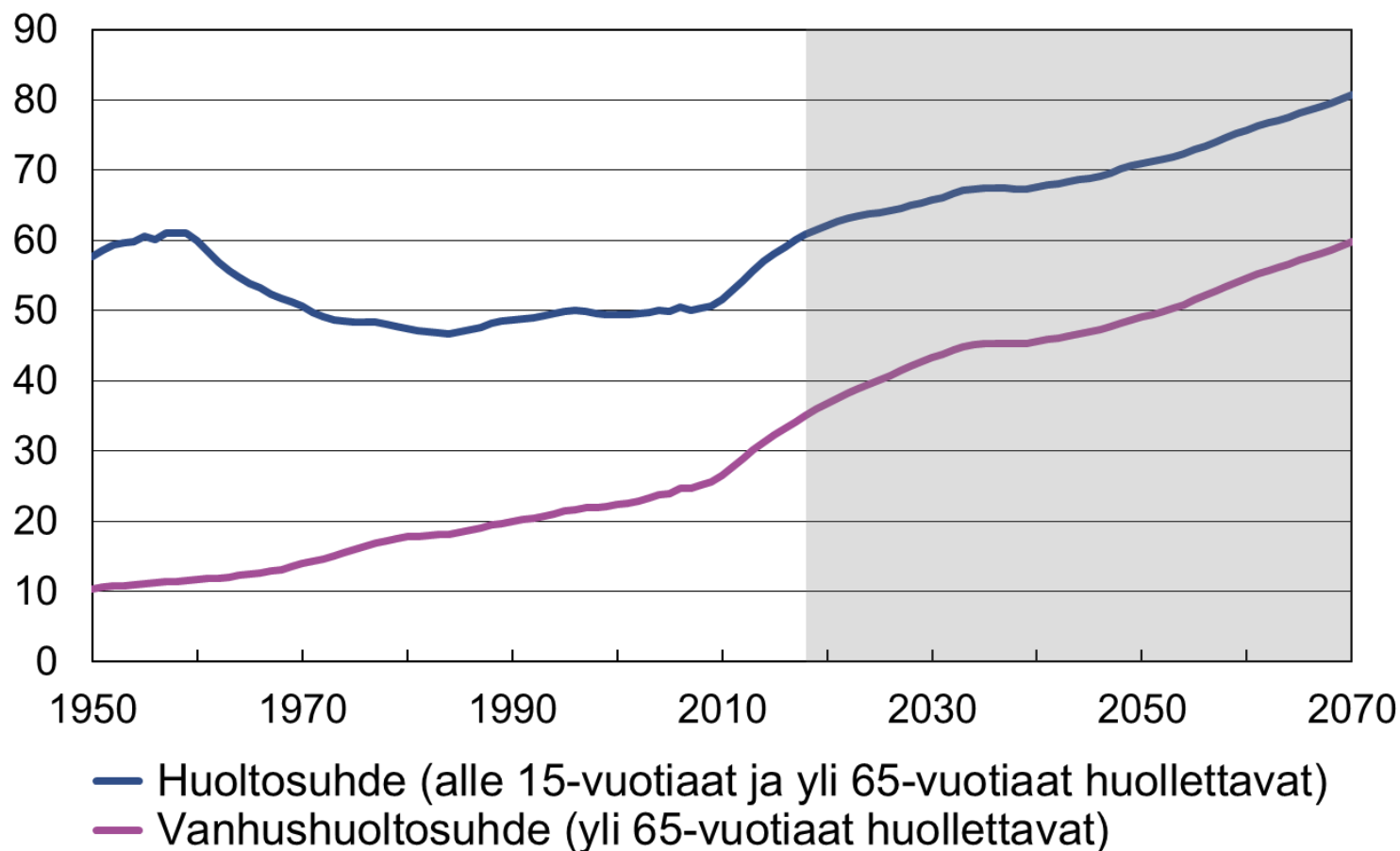

Julkinen velka suhteessa BKT:hen pitkällä aikavälillä, %

Huoltosuhte jatkaa heikkenemistään

Huoltosuhte ja vanhushuoltosuhte huollettavia 100 työikäistä kohden

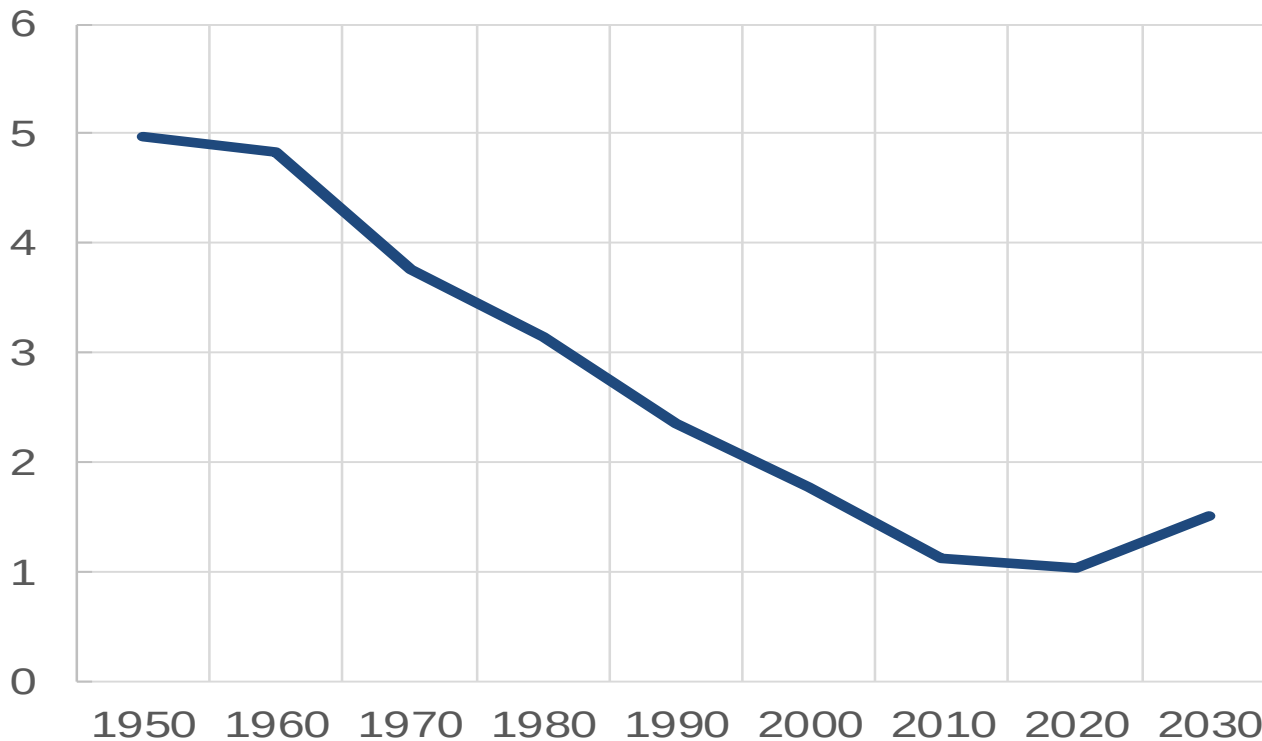

Lähde: Tilastokeskus

Ennakoitu talouskasvu on hidasta historiaan nähden

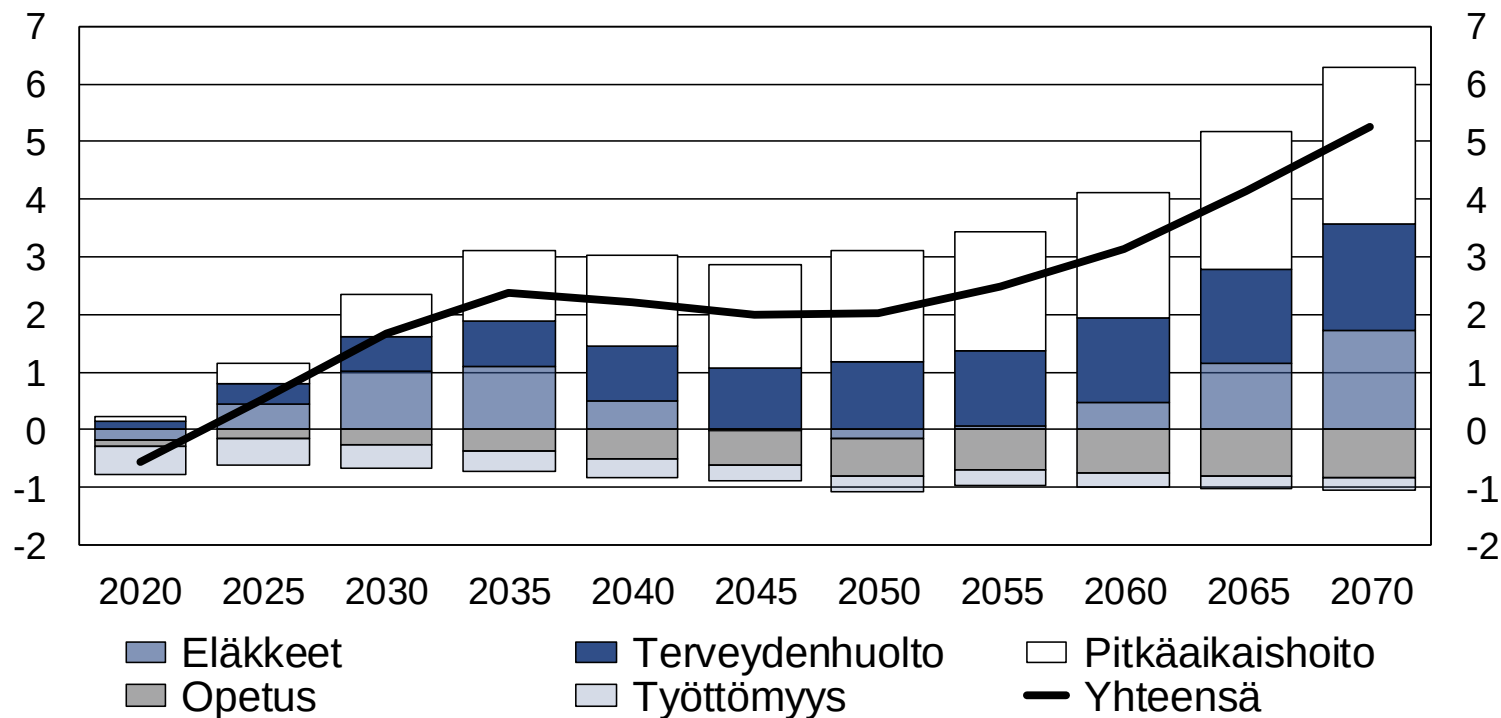
Talouden tuotannon kasvu
%, määrän kasvu, vuosikymmenen keskiarvo

Eläkemenoissa suurin nousu nähty jo, terveys- ja erit. hoivamenoissa paineita

Ikäsidonnaisten menojen muutos

vuodesta 2016, suhteessa BKT:een, %

Kuvio on laadittu STM:n kehittämällä SOME-mallilla

Lähde: VM

VM34098

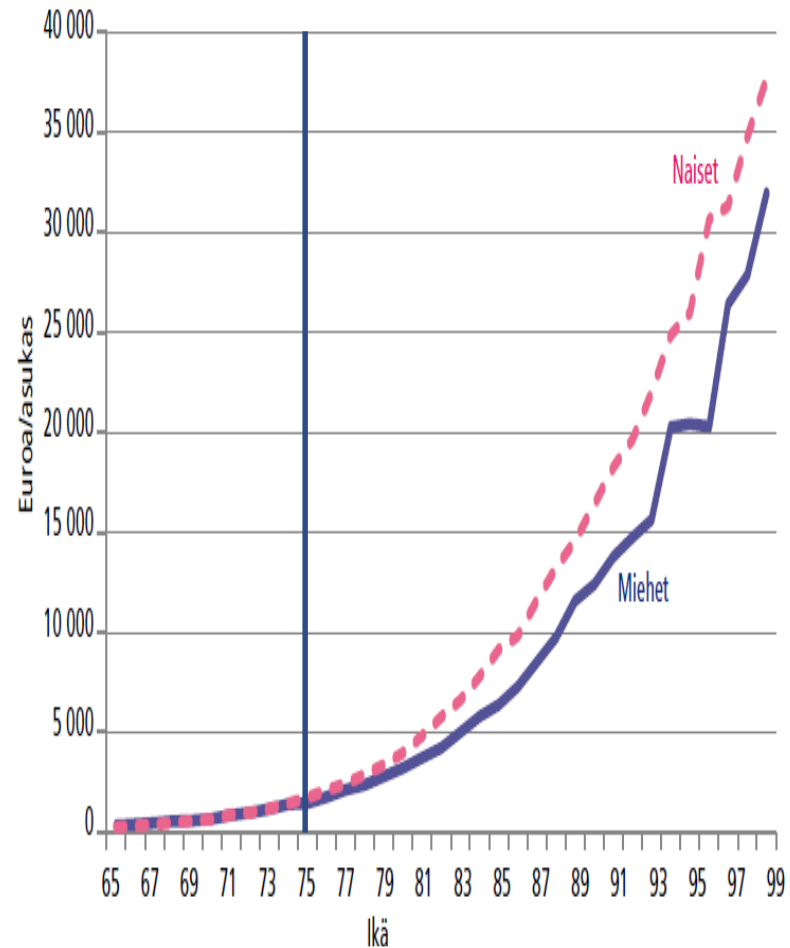
75 täyttäneet ydinryhmä julkisen talouden kannalta

65-74 ja 75+, määrä 2017-2030

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste 2018

65 täyttäneiden hoivamenot, €/asukas

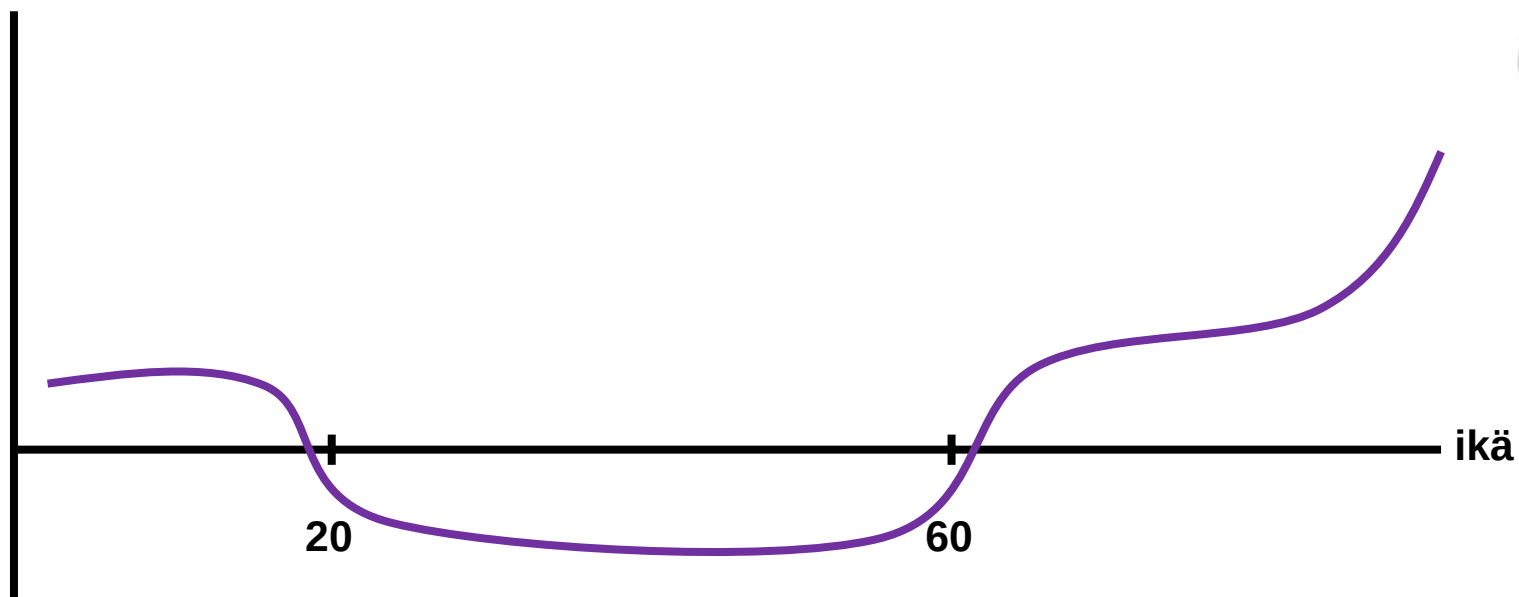

Lähde: THL

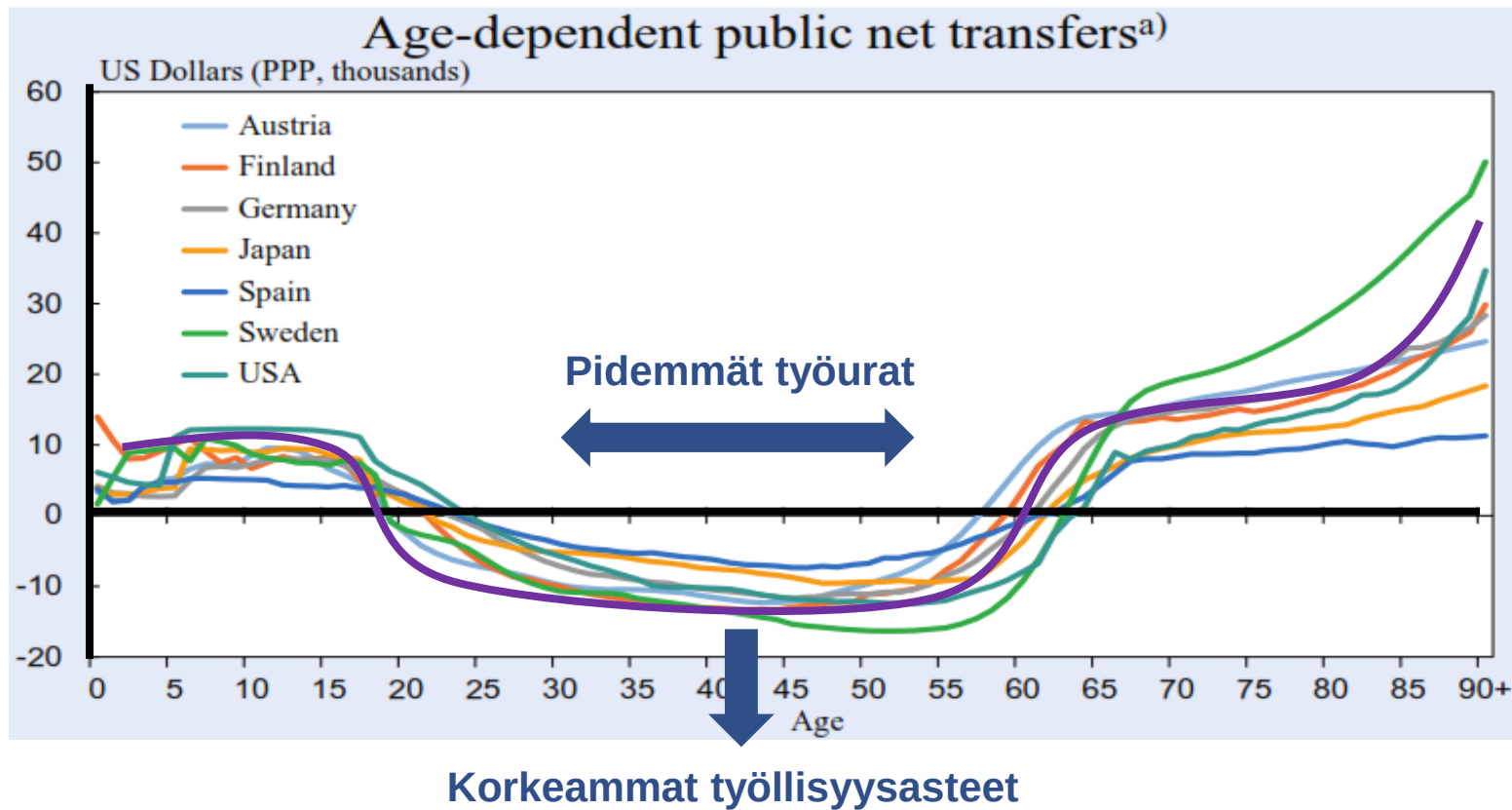
Työikäiset kustantavat lapset ja ikääntyneet

Julkiset tulonsiirrot, netto

Hyvinvointivaltio tarvitsee enemmän nettomaksajia kestääkseen

Lähde: Andersen, Torben (2016),
Intergenerational fairness. EEAG 2016 report.

Eri tekijöiden vaikutus kestävyysvajeeseen

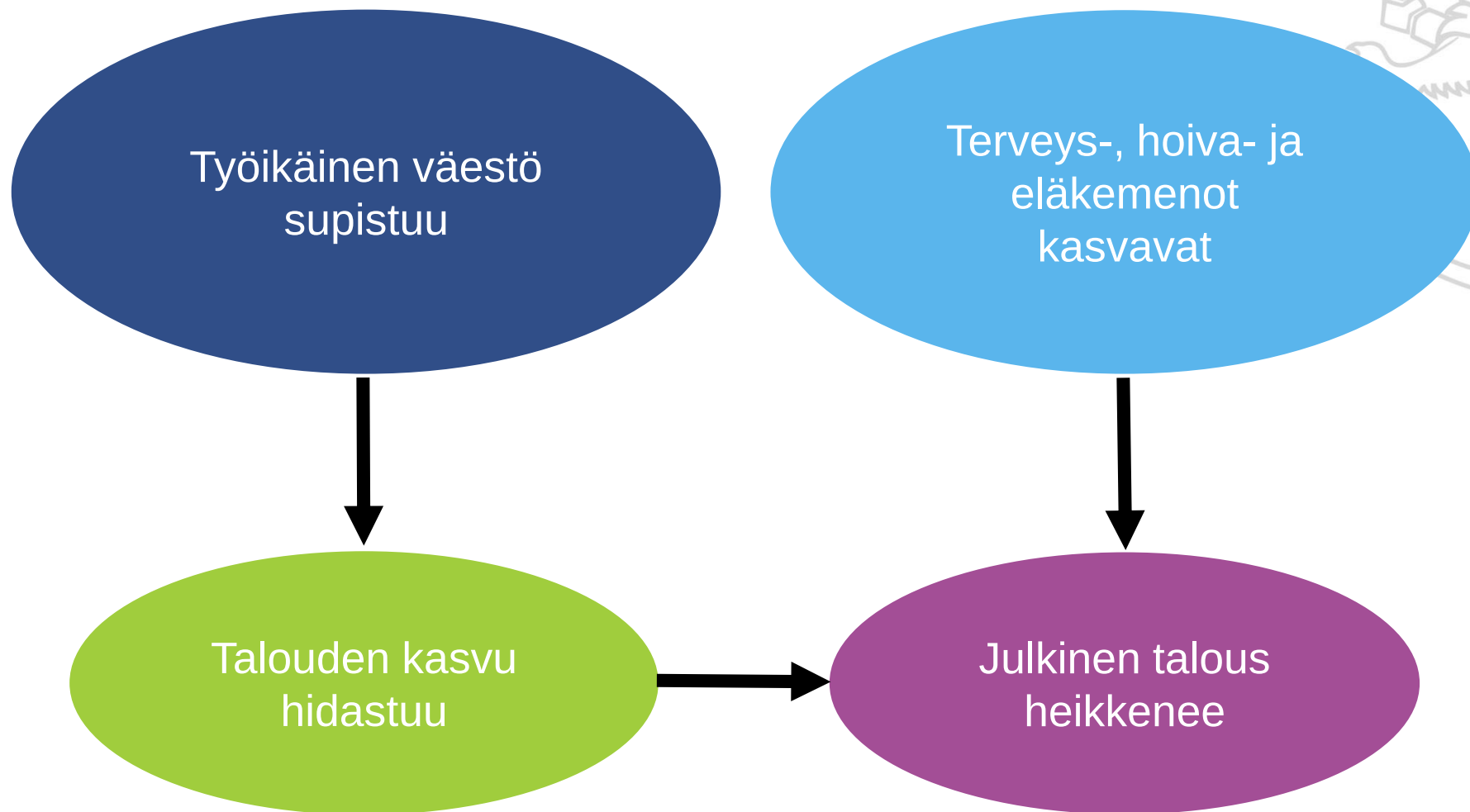

	Peruslaskelma (joulukuu 2018)	Muutos, %-yks.	Vaikutus kestävyys- vajeeseen*, %-yks.
Yleisen tuottavuuden (ja reaaliensioden) kasvu	keskimäärin 1,4 %	+ 0,5	-0,5
Työllisyysaste	päätyy 72,5 prosenttiin v. 2070 mennessä	+ 1,0	-0,4
Julkisten sote-palveluiden tuottavuuden kasvu	0 %	+ 0,5	-1,8
Julkisen talouden raken- teellinen perusjäämä** / BKT v. t+4	0,3 %	+ 1,0	-1,0
Sijoitusten reaalityttö ja julkisen velan reaalityttö		- 0,5	+ 0,7
- josta julkisen velan korko ja valtion ja kuntien korkosijoi- tusten tötto	2 %		
- josta valtion ja kun- tien osaketulot	4 %		
- josta työläkevarat	3,5 %		

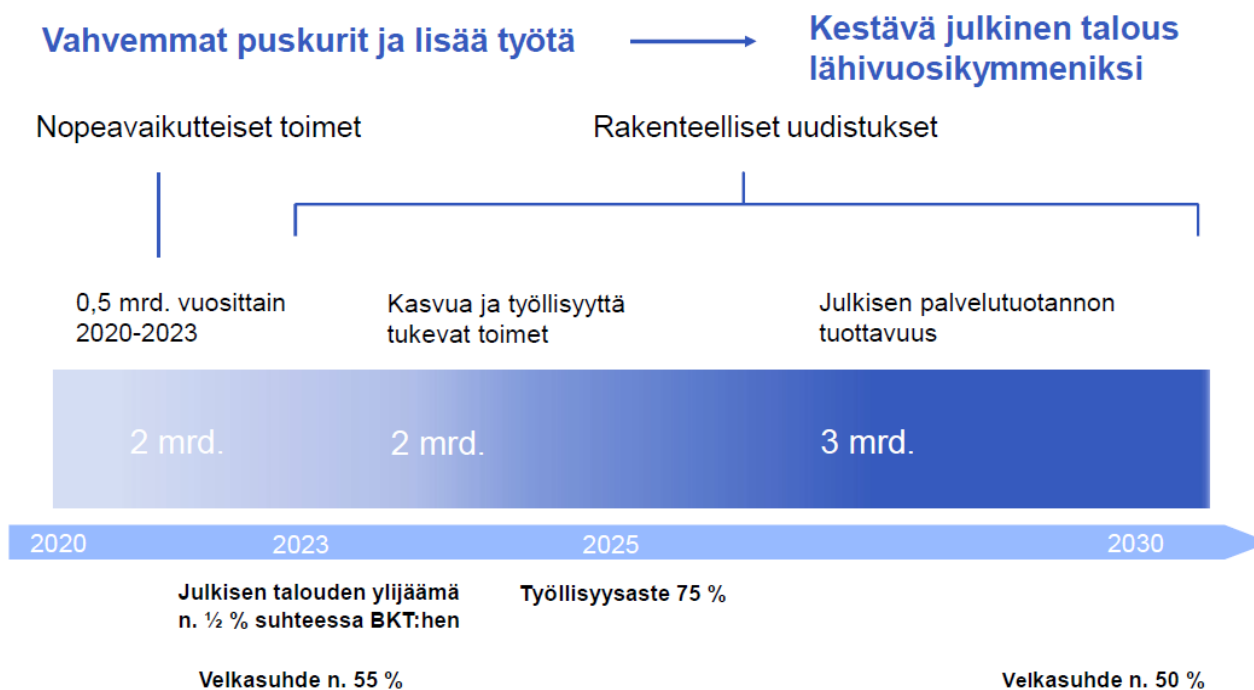
* Laskelmat on tehty valtiovarainministeriön joulukuun 2018 kestävyysvajelaskelmien perusteella (oletusmuutosten vaikutukset pysyvät laskentakierroksesta toiseen vakaina).

** Alijäämä ilman korkomenoja.

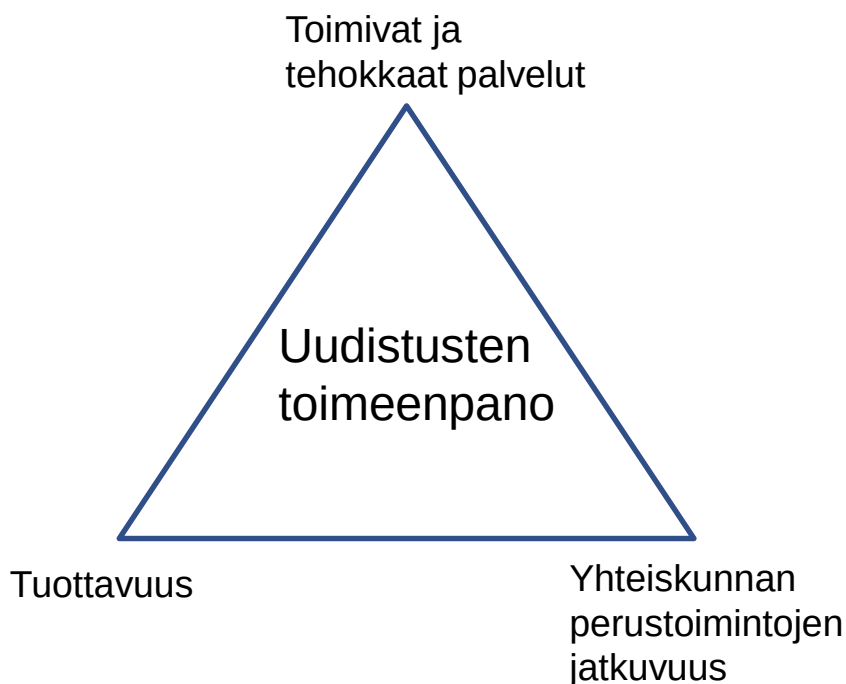
Väestön ikääntyminen heikentää julkista taloutta

Tavoitteeksi vahvemmat puskurit ja julkisen talouden kestävyys

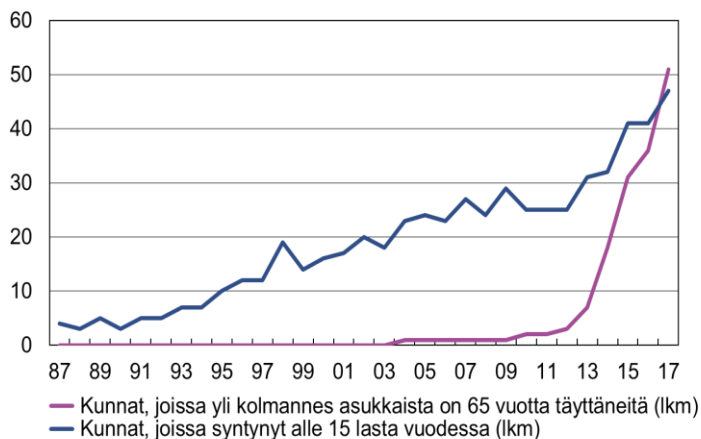
Julkisen hallinnon on yhdessä varmistettava julkisen talouden kestävyys

- Julkista hallintoa on kehitettävä kokonaisuutena.
- Valtionhallinnon, maakuntien ja kuntien välisen uudistuvan työnjaon ja yhteistyön tehokas toimeenpano on varmistettava julkisen talouden kestävyiden turvaamiseksi.
- Uudistusten toimeenpanossa on tunnistettava, millä hallinnon tasolla parhaiten varmistetaan yhteiskunnan perustoimintojen jatkuvuus, missä on saavutettavissa parhaiten tuottavuushyötyjä ja miten varmistetaan toimivat ja tehokkaat palvelut.

Kuntien eriytymiskehityksen hallintaa varten tarvitaan laaja kansallinen tilannearvio

Pienen syntyvyyden ja ikääntyneen väestön kuntien lukumäärän kehitys*

* kunnat vuoden 2018 kuntajaolla

Lähde: Tilastokeskus

- Kuntien eriytymisen johdosta kuntien tulevaisuuden näkymistä on tehtävä kokonaisvaltainen tilannekuva, jonka pohjalte yli hallituskausien ulottuvat, parlamentaariseen valmisteluun perustuvat politiikkavalinnat on johdonmukaista perustaa.
- On selvitettävä tarpeet kehittää kuntien rakenteita, rahoitusta ja mahdollisuudet tehtävien eriyttämiseen.
- Nykyistä pitkäjänteisemmällä, koordinoidummalla ja monimuotoisemmalla kaupunkipolitiikalla voidaan osaltaan vastata kaupunkien kehittämistarpeisiin.
- Samalla on huomioitava, että kuntien talous ei kestä tehtävien lisäämistä tai laajentamista, ellei vastaavasti joitain muita tehtäviä vähennetä.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kiitos!

